

بحران سراوان

احمد زاهدی

انباشت زباله در جنگل سراوان در ۱۷ کیلومتری جنوب رشت، با مواجه شدن برخی از اهالی به امراض گوناگون و همچنین هجوم مگس به خانه‌ها و رانش زباله‌ها به یک فاجعه محیط‌زیستی تبدیل شده‌است. بیش از ۳۰ سال است که انباشت حداقل روزانه بیش از هزار تن زباله‌های شهری، صنعتی و بیمارستانی شهرستان‌های رشت، فومن، ماسوله، ماسال، صومعه‌سرا و روستاهای اطراف در بیش از ۱۳هکتار از جنگل‌های سراوان، این منطقه جنگلی را نابود کرده است. هجوم آفات به شمشاد‌های سراوان و خشک

شدن آنها یک نمونه مشهود چنین فاجعه‌ای است. دفع زباله در این مدت باعث آلودگی منابع آب، رودخانه‌های زرجوب و گوهر رود و تالاب انزلی شده است و به‌رغم وعده‌های استاندار و شهردار و نمایندگان مجلس، هنوز اقدامی اساسی صورت نگرفته است. برای مثال مدیرعامل سابق پسماندهای شهرداری، اقدامات سازمان مطبوع خود را در سراوان «کم‌نظیر» خوانده بود؛ از مهم‌ترین اقدامات «کم‌نظیر» این مدیریت، تسطیح دوی زباله همزمان با پوشش‌شدن بود که خود باعث تسهیل تخمریزی مگس شده‌است و هم اکنون نه تنها سراوان، بلکه سراسر غرب گیلان با هجوم مگس مواجه است.

اما چرا تدبیری اندیشه نمی‌شود؟ کافی است بدانیم که شهرداری رشت ماهیانه حدود ۹ میلیون تومان از محل زباله‌های سراوان اجاره دریافت می‌کند. انبوهی از زباله که به صورت کوهی عظیم در دل جنگل نمایان است، باعث از بین رفتن جنگل و تسریع روند زمین‌خواری یا انظور که این روزها می‌گویند «جنگل خوری»

شکار سه یوزپلنگ با یک دوربین محیط‌بانی

با آغاز کوچ گله‌های ۵۰ هزار رأسی دام در ماه آینده خطر تلفات یوز وجود دارد

عکس: احمد اردمان - دیده‌بان محیط زیست

• **جواد حیدریان** •

روزنامه‌نگار

یوزپلنگ ایرانی – آسیایی، گربه ترسو و پنهانکاری است که آنقدر جمعیتش رو به کاهش رفت که حالا تصویر خانواده سه نفره آنها در پارک ملی توران «رخدادی کم‌نظیر» تلقی می‌شود.

روز جمعه تصویری به رسانه‌ها مخابره شد که نشان می‌داد سه یوزپلنگ بالغ در محبل خط‌الرأس نظاره گر دشت‌های پایین‌دست هستند. تصویری که استقبال از آن نمایشگر بالا رفتن حساسیت اجتماعی در حفاظت از ارزش‌های زیستی و تنوع حیات در ایران است.

رئیس پارک ملی توران در استان سمنان با انتشار تصویر سه یوزپلنگ آسیایی، خبر امیدبخشی را در فضای رسانه‌ای کشور جاری کرد. با این حال انتشار چنین تصویری لزوماً به معنی بهبود وضعیت این گونه در معرض انقراض نیست.
آنطور که معاون پروژه بین‌المللی حفاظت از یوزپلنگ آسیایی به «جامعه فردا» می‌گوید: انتشار این تصاویر و حس همکاری شهروندان ایرانی نشان می‌دهد که حیات یوز برای همه مردم و مسئولان مهم است و نشان دهنده ارتقای سطح فرهنگ عمومی در مواجهه با انقراض گونه‌های با ارزش است.

مدیر کل حفاظت محیط‌زیست استان سمنان در توضیح سه یوزپلنگ آسیایی که به‌صورت هم‌زمان مشاهده شده و محیط‌بانان موفق شده‌اند از این گونه آرزو شدند و در معرض انقراض تصویربرداری کنند، گفته‌است: در پایش نظارت، سرپرست پارک ملی توران در حوزه استحفاظی زمان آباد از این ذخیره گاه زیست‌کره موفق به مشاهده و ثبت تصاویر ۳ یوزپلنگ بالغ شد.

عباسعلی دامنگیر تأکید کرده که سرپرست اداره پارک ملی توران ضمن گشت و کنترل در محلی به نام شکسته‌های آغل گروز در محدوده تنگه تاریک موفق به مشاهده سه یوز بالغ و تصویربرداری شده است.

به گفته وی، پس از مشاهده یوزها، رئیس منطقه سریع‌اقدام به گرفتن عکس از یوز‌ها کرده و حدود ۴ دقیقه به مشاهده یوز‌ها و عکسالی به این مشغول بوده است که جمعیت سه قلا‌ده‌ای این گونه نادر و سمبل زیست محیطی کشور به آرامی دور شدند.

دامنگیر اضافه کرده: در پی پایش و نظارت منطقه نیم ساعت قبل از مشاهده یوز‌ها تعداد ۱۸ رأس آهو در محل دشت شور‌چاه و ۴۰ دقیقه بعد از مشاهده یوز‌ها تعداد ۱۳ رأس قوچ و میش در محل چشمه واشنگ مشاهده شد که این نشان از پتانسیل بالای منطقه به لحاظ طعمه و حضور گونه یوزپلنگ آسیایی است.

وی گفت: از ابتدای سال تاکنون ۹ مرحله توسط دوربین و هم به‌صورت مشاهده مستقیم تصویر یوزپلنگ ثبت و جمعیت این گونه در منطقه مورد پایش قرار گرفت.

دامنگیر افزود: اثرات سوء خشکسالی به زیستگاه و منابع آبی، طرح‌های توسعه‌ای بی‌ضابطه و حضور دام در کل سطح زیستگاه از چالش‌های اصلی حفاظت از این گونه نادر است.

وی همچنین جهت برون رفت از این مشکلات افزود: با احیای زیستگاه‌های خسارت دیده و تأمین منابع آبی و پادار و حفظ امنیت زیستگاهی، باید بیش از پیش به حفظ این جاندار ارزشمند کمک کرد.

دامنگیر همچنین از مهم‌ترین اقدامات اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان در راستای حفظ این گونه نادر را بسنج تمام منابع مالی موجود بابت آبرسانی و توزیع علوفه در زیستگاه‌های خسارت

خواهد شد. پس فاجعه زیست محیطی نادیده گرفته می‌شود تا عده قلیلی بتوانند در پس نابودی جنگل، زمین ارزشمند آن را تصاحب کنند.

انباشت آب باران پشت زباله‌ها پس از بارندگی اخیر موجب رانش ۵۰۰ متری زباله شد و زمین احداث تصفیه‌خانه را پوشاند که به گفته رئیس شورای شهر رشت، تکرار آن فاجعه‌ای به مراتب خطرناک‌تر از گذشته رقم خواهد زد.

چند سالی است که موضوع خرید دستگاه زباله‌سوز به منظور رفع مشکل انباشت زباله در سراوان مطرح است که هنوز تحقق نیافته.

هفته گذشته اما بالاخره مردم و ساکنین محل به ستوه آمده و عده‌ای از مرد سرراوان در اعتراض به وضعیت نابسامان زباله، در ورودی محل تجمع کرده و راه عبور ماشین‌های حمل زباله را بستند؛ تجمعی که از ساعات اولیه شب آغاز شد و تا روز بعد ادامه یافت که مشارکت مردم و خانواده‌ها به شکلی متحد و قابل توجه بود. اکثر مردهایی که در تجمع حضور داشتند،

تا شب محل را ترک کردند؛ اما جالب این بود که زنان با آوردن رختخواب از منزل، صبح همان جا ماندند.
سسال گذشته هم مردم در اعتراض به وعده‌های غیرعملی مسئولان رشت در ساماندهی وضعیت زباله سراوان راه را بر کامیون‌های حمل زباله بسته بودند. در واکنش به اعتراض جدی مردم در جلسه مشترک دو کمیسیون شورای شهر رشت درباره زباله سراوان؛ اعتراف شد که «هیچ اقدامی پس از رانش زباله در سراوان صورت نگرفته‌است» و همان مدیریت پسماند هم به‌رغم وعده‌های پیشین، از «در اختیار نداشتن اعتبار وامکانات لازم» گفت.

در برابر تجمع و اعتراض مردم نیروهای انتظامی نیز سعی کرد مردم را برای ترک محل مجاب کند که مردم مخالفت کرده‌می‌گفتند محل را ترک نمی‌کنند. در نهایت با حضور فرماندار که به کوتاهی خود و سایر مسئولان اقرار داشت، مقرر شد یک کمیته پیگیری برای پیشرفت کار در محل لنذیل، که اعضای آن متشکل از ۱۱ نفر شامل: ۵ نفر اعضای شورا، دهیار و

۵ نفر نماینده از جانب مردم، تشکیل شود. علاوه بر این، مردم برای فرمانداری و شهرداری شروطی تا آوردن دستگاه زباله‌سوز جهت ادامه موقت ورود زباله به سراوان گذاشتند که شامل اعلام زمان آغاز به‌کار زباله‌سوز، و اینکه در این مدت تا ورود دستگاه زباله سوز هیچ شهرستان دیگری جز رشت حق ورود زباله به سراوان را نداشته باشد و معرفی ۲ نفر از اهالی جهت نظارت و کنترل بر سمپاشی، شن ریزی، و دفع زباله که حقوقشان بر عهده شهرداری باشد همراه با رسمیت بخشیدن بر کمیته ۱۱ نفره فوق است.

همچنین پیگیری و ساماندهی زباله‌های رانش یافته، اطلاع‌رسانی دقیق و به موقع از پیشرفت کار به مردم سراوان، پیگیری، کنترل و هماهنگی جلسات شورای تأمین استان از دیگر شروط مردم برای پایان تجمع‌شان بود که با مصوبه فرمانداری مبنی بر اینکه از دو سال آینده، دیگر هیچ زباله‌ای به سراوان نخواهد آمد و قرانت آن در جمع معترضین، فعلاً مردم راه زباله را باز کردند.

غائله انتصاب‌های بحث‌برانگیز شهر دار

نجفی برخی آقازاده‌ها و افرادی تجربه را به‌عنوان مدیران شهر انتخاب می‌کند

گروه اجتماعی: درست ۱۰ سال پیش و در چنین روزهایی بود که محمدعلی نجفی، معصومه ابتکار، احمد مسجدجامعی و هادی سعایی بعد از رأیی که برای شهردار شدن به محمدباقر قالیباف داده بودند در جلسه‌های خصوصی با قالیباف در مجموعه «شیان» شرکت می‌کردند تا باهم «رایزنی» کنند. رایزنی‌هایی که هیچ‌کس از محتوای آنها خبر نمی‌شد و هیچ نمونه عینی هم در سیاست‌ها و انتصاب‌های شهردار تهران نداشت. آن روزها قالیباف در حال نزدیک‌شدن به اصلاح‌طلبان بود و رأی چهار عضو اصلاح‌طلب شورای شهر به او کمک مرگ و زندگی برای حیات سیاسی‌اش را داشت و گر نه حامیان احمدی‌نژاد صندلی شهرداری را تصاحب کرده بودند.

آنطور که اصلاح‌طلبان مدعی بودند این رایزنی‌ها هیچ‌وقت به جایی نرسید که آنها افرادی را برای مدیریت به شهردار تهران پیشنهاد دهند. اصلاح‌طلبان سخت معتقد بودند که اهل «سهم‌خواهی از شهرداری» نیستند و برای رأی حیاتی که به قالیباف داده‌اند او را تحت فشار قرار نخواهند داد. بدنه اصلاح‌طلبان از این موضوع حسابی خشمگین بودند چون به اعتقاد آنها، این از اصول بازی سیاست است که می‌توان برای رأی به رقیب در قدرت از هم سهم‌پند. نزدیکی آن سال‌های قالیباف به اصلاح‌طلبان هم زیاد بود. در از آنکه شهردار شد، بدنه اصلاح‌طلبان سال ۸۸ حتی احمد مسجدجامعی هم، از ریاست بر کمیسیون اجتماعی و فرهنگی شورای شهر تهران کنار گذاشته شد و قالیباف دوباره به آغوش اورا گلریزان باز گشت.

آن روزها اصلاح‌طلبان سهم‌خواهی نکردن از قدرت را به «متانت‌طبع» شان گره می‌زدند و بزرگوارانه در اتاق‌های شورای شهر سرهایشان را تکان می‌دادند و به‌هم می‌نخند می‌زدند. اما انگار هر چقدر اصلاح‌طلبان در سهم‌خواهی ضعیف عمل می‌کنند، دست‌های گشاد‌های در سهم‌پندی دارند و خیلی هم به شعارهای پیش از انتخاباتشان درباره «شایسته‌سالاری» و «استفاده از مدیران «بالسواد و خوش فکر» اهمیتی نمی‌دهند. شهردار تهران این روزها افرادی را برای مدیریت مجموعه شهرداری انتخاب می‌کند که جز با معیار بدبستان‌های سیاسی نمی‌توان آن را تحلیل کرد.

تک‌ذپ انتخاب شهرداران قالیبافی

انتخاب شهرداران مناطق از بین مدیران دوره مدیریت قالیباف از اولین مسائلی است که با انتقاد مواجه شد. او نسیم حاجوی را که مدرک دندانپزشکی دارد و پیشتر معاون شهردار ناحیه یک منطقه ۴ بود به عنوان شهردار منطقه هفت انتخاب کرد. انتخاب یک زن به عنوان شهردار منطقه البته نتوانست از حرج انتقاد‌ها به این انتصاب کم کند. محمد علیخانی، رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای شهر که پیش از آن هم به انتصاب بازنشتگان از طرف نجفی اعتراض کرده بود در کانال تلگرامی خود نوشت «جناب نجفی، لطفا منت این انتصابات را سسر اصلاح‌طلبان نگذار؛ بقیه حرف‌ها بماند برای بعد…» انتصاب حداقل چهار شهردار دیگر هم که معاون شهرداران زمان قالیباف بودند هم به حجیم این انتقادها اضافه کرد. این انتقادها حتی واکنش نجفی را هم برانگیخت، او در اولین نشست خبری خود در پاسخ به پرسشی درباره اینکه انتصاب افراد نزدیک به حلقه قالیباف و احمدی‌نژاد با شعارهای ضد فساد او تناقض دارد گفته بود، «قبول ندارم اکثر کسانی که انتخاب کردم اصلاح‌بانی‌اند، در بین معاونان هم کسانی را انتخاب کرده‌ام که شهردار به اصلاح‌طلبند.»

آقازاده‌ها در بهشت

انتقاد‌ها به انتصاب‌های نجفی کم‌کم آرام می‌گرفت که اخبار دیگری درباره مدیران تازه منصوب شده و منتشر شد. انتخاب محمدحسین حجازی به عنوان مدیرعامل شرکت نوسازی عباس‌آباد بسیاری را متعجب کرد. حجازی علاوه بر اینکه فرزند یکی از افرار قدرتمند داخل نظام است نامش سال‌ها بدون داشتن مدرک دانشگاهی و با مدرک دبلیوم در ده‌های مختلف مدیریتی مشغول به کار بوده است. در صفحه زرومه حجازی در سایت شرکت نوسازی عباس‌آباد آمده از سال ۷۹ تا ۸۲ مدیرعامل مؤسسه تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی تهران و از سال ۸۰ تا ۹۰ دبیر

از قبل

آئینه تاریخ

یادی از «بچه‌ها گل آقا»

شبنه‌ای که گذشت روز دانش آموز بود. به این بهانه، انواع برنامه‌ها، جشنوارها و اتفاق‌های دانش‌آموزی در کشور برگزار می‌شود، اما کماکان جای یک چیز خالی است؛ مجلات موفق دانش‌آموزی که از اوایل دهه ۷۰ همراه با خانواده‌های ایرانی به هر گوشه کشور سرک می‌کشیدند. «بچه‌ها گل آقا» یکی از معروف‌ترین این نشریات بود که در قالب طنز و کاریکاتو توانسته بود به خانه‌های بسیاری راه پیدا کند و در نبود شبکه‌های اجتماعی و اینترنت، بچه‌های نسل‌های بعد را با مفاهیم مختلفی آشنا کند. بچه‌ها گل آقا، ادامه‌برند گل آقا در حوزه کودکان و نوجوانان نیز بود و در سال‌های متعددی انتشارش نته‌تها موفق بود، بلکه توانست به عنوان یک سکو، چند نویسنده نام‌آشنا را به حوزه کودکان معرفی کند.

هفته‌نامه بچه‌ها گل آقا مجله‌ای بود که در مؤسسه گل آقا به چاپ می‌رسید. بنا به گفته مسئولان نشریه این هفته‌نامه اولین نشریه طنز بچه‌های ایران بود. شعار نشریه این بود: شادی حق بچه‌هاست. این شادی‌آبادی در زمانی نینجامید و سرانجام در اردیبهشت ۱۳۸۷ پس از ۳۸۵ شماره پیوسته، بچه‌ها گل آقا به دلیل مشکلات مالی تعطیل شد.

این نشریه ابتدا به‌صورت تک‌صفحه در هفته‌نامه گل آقا با عنوان صفحه گلنسا زیر نظر پویک صابری قومی‌ن به چاپ می‌رسید و بعد از استقلال گسترده، به‌صورت هفته‌نامه‌ای مستقل زیر نظر علی زان‌دوز منتشر شد. شنیدن نام‌هایی که در بچه‌ها گل آقا قلم می‌زدند، یادآور این واقعیت است که دانش‌آموزان امروز تا چه حد از داشتن یک نشریه مستقل و قابل قبول محرومند. افرادی چون عمران صلاحی، منوچهر احترامی، علی زان‌دوز، رافی پطروسیان، آر‌مین سفیری، بابک بره‌سام، مه‌ران ایرائلو، داوود قسبر، گیتی صفزراده، قاضی‌تربکن، سلمان طاهری، نازنین جمشیدی، حمیدرضا پور نصیری، یاشار صلاحی و لاله ضایبی با این نشریه همکاری کرده‌اند و این کاریکاتور که از شماره ۱۲۶ مجله انتخاب شده، به قلم سلمان طاهری است.

تحلیل روز

افزایش ۴۵ درصدی ویزای اربعین

خبرها از رشد ۴۵ درصدی صدور ویزا برای زائران اربعین حکایت دارد. به‌نظر می‌رسد این گفته رئیس کمیته سیاسی و کنسولی ستاد اربعین بیش از آن که درباره افزایش تعداد مسافران این سفر روحانی باشد، یادآور این واقعیت است که ساز و کار چنین سفر مهمی در حال سازمان یافتن است و زائران تنها با اندک‌شود که سال‌ها در بید فرصت پیشرفت به افرادی از شهردار تهران هم از طرف بدنه اصلاح‌طلبان به دلیل دورماندن دست آنها از پست‌های مدیریتی است که انتظار داشتند با نشتن یک شهردار اصلاح‌طلب بر صندلی مدیریت شهر بین آنها تقسیم شود، اما هیچ کدام از این موارد نمی‌تواند انتصاب‌های این روزهای نجفی را توجیه کند. انتصاب‌هایی که به روشنی نشان از بده بستان‌های سیاسی پشت پرده با گروه‌های سیاسی دارد.

هراس اصلاح‌طلبان از تندرو خوانده شدن، رد صلاحیت‌شدن در دوره‌های بعدی یا اخراج از نظام سیاسی و اداری کشور همیشه امتیازدهی‌های اینجینیتی را برای آنان راحت کرده‌است. هرچقدر داور بالاگیران برای ورود غیر خودی‌ها بسته‌است، اصلاح‌طلبان در این زمینه دست و دل‌بازند و در این میان شعارهای سابق‌شان را هم فراموش می‌کنند.
انتخاب‌کردن افرادی با سابقه مخدوش و حتی بدون سابقه مدیریتی برای پست‌های مهم به نظر فقط استفاده کردن از نیروهای درون شهرداری نیست بلکه تسهیم کردن نیروهای سیاسی در اداره شهری است که سال‌ها به دست همان نیروهای سیاسی مدیریت می‌شده و اصلاح‌طلبان با انتقاد سخت و سخت‌بر همان سیاست‌ها توانستند پیروز انتخابات شوند. روندی که امروز مدیریتی شهری تهران طی می‌کند یادآور فرآیندهای مشابه است که با وجود حمایت مردم در بزنگاه‌هایی مانند طرح تحقیق و تفحص از شهرداری تهران به شهادت نمایندگان مجلس و به گفته رحمت‌الله حافظی، عضو مستند شورای پیشین شهر تهران به نفع شهرداری تهران لابی می‌کرده‌است.

نرازش

عکس: ابوالفضل ماهرخ/آنا